

ยาเสพติด และสารอันตราย

โดย ฝ่ายวิชาการ บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

ยาเสพติด และสารอันตราย

โดย ฝ่ายวิชาการ บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

คำนำ

ยาเสพติดและสารอันตราย รวบรวมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่แพร่ระบาดในปัจจุบัน มี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ยาเสพติดที่เป็นยาสังเคราะห์ ประกอบด้วย ไอซ์ ยาบ้า ยาอี เคตามีน (ยาเค) เฮโรอีน โคเคน แอลเอสดี จีเอชบี และพืชเสพติดที่ประกอบด้วย ผิ่นและเห็ดเมา ความรู้ในส่วนของกัญชาและพืชกระท่อมที่ถูกถอดออกจากการเป็นยาเสพติด รวมถึงรู้จักยาเสพติดชนิดใหม่ที่เรียกว่า “สูตรค็อกเทล” ทั้ง Happy Water เคนมผง เคชเลทราย ซึ่งมีฤทธิ์รุนแรงและอันตรายต่อผู้เสพ นอกจากนี้ ยังมีสาระความรู้เกี่ยวกับสารอันตรายชนิดต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันที่มีสารเคมีเป็นองค์ประกอบ ซึ่งมีผลต่อสุขภาพทั้งในแบบฉับพลันและแบบเรื้อรัง

สำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์หวังอย่างยิ่งว่า ยาเสพติดและสารอันตรายเล่มนี้ จะทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลความรู้และรู้จักยาเสพติดและสารอันตรายชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางป้องกันอันตรายที่เกิดจากยาเสพติดและสารอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฝ่ายวิชาการ
บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

สารบัญ

บทนำ	5
ประเภทของยาเสพติด	19
สาเหตุของการติดยาเสพติด	46
การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	59
สารเคมีอันตราย	69
สารเคมีอันตรายที่ควรรู้	74
ภาคผนวก	102

บทนำ

ประวัติความเป็นมาของยาเสพติด ในประเทศไทย

มนุษย์ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ยาเสพติดชนิดแรกที่รู้จักกันดีก็คือฝิ่น มนุษย์รู้จักปลูกพืชชนิดนี้มาหลายพันปี ยาฝิ่นนั้นได้ถูกนำมาใช้เป็นทั้งยารักษาโรคและใช้ในทางบันเทิง

สำหรับประเทศไทยนั้นไม่ทราบแน่ชัดว่าฝิ่นเข้ามาตั้งแต่เมื่อใด เท่าที่มีหลักฐานครั้งแรกก็คือการประกาศใช้กฎหมายลักษณะโจร ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 หรือเมื่อ 600 ปีมาแล้ว ซึ่งกล่าวถึงราชอาณาจักรล้านช้างหรือชายฝิ่นว่า “ให้ประจานด้วยการตระเวนบกตระเวนเรืออย่างละ 3 วัน รับราชบาตร์แล้วจำคุกไว้จนกว่าจะอดได้ ถ้าอดได้แล้วให้เรียกทัณฑ์บนจากญาติพี่น้อง แล้วจึงปล่อยผู้สูบผู้ขายฝิ่นออกจากโทษ”

จนถึงสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ในรัชกาลที่ 3 มีการปราบปรามอย่างเข้มงวดในปี พ.ศ. 2382 มีผลให้การค้าฝิ่นและสิ่งผิดกฎหมายอื่น ๆ ไปอยู่ในมือของกลุ่ม “อั้งยี่” ในกรุงเทพฯ และหัวเมืองชายทะเล

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงเห็นว่า การปราบปรามไม่สามารถขจัดปัญหาการสูบและขายฝิ่นได้ และก่อให้เกิดความยุ่งยากวุ่นวายขึ้น หลวงในขณะนั้นจึงควบคุมการค้าฝิ่นเสียเอง โดยมีการจัดตั้ง “กรมฝิ่นหลวง” ซึ่งต่อมาได้กลายเป็น “กรมสรรพสามิต” ในปัจจุบัน มีการอนุญาตให้เปิดโรงยาฝิ่นอย่างถูกกฎหมาย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ก็ยังมีการลักลอบค้าฝิ่นอย่างผิดกฎหมายกันอย่างแพร่หลายในขณะนั้น

จนกระทั่งสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ประเทศไทยถูกมองในสายตาของชาวต่างชาติว่ามีความมัวหมองมากในเรื่องการค้าฝิ่น จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ให้สัญญากับสหประชาชาติไว้ว่าจะยกเลิกการค้าฝิ่นในประเทศไทยให้ได้ จึงได้ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2501 ให้เลิกการเสพฝิ่นและจำหน่ายฝิ่นทั่วราชอาณาจักรไทยโดยเด็ดขาด

คนติดยาฝิ่นสมัยนั้นมักเป็นชาวจีนหรือคนไทยเชื้อสายจีนใน 2 กลุ่ม คือ กรรมกรและเจ้าสัว รัฐบาลในขณะนั้นเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาฝิ่นเข้ารับการบำบัดรักษา และเลิกฝิ่นให้ได้ภายในระยะเวลา 6 เดือน ในขณะนั้นมีผู้ติดยาฝิ่นขอขึ้นทะเบียนทั้งสิ้น 70,985 ราย เป็นชาย 69,961 ราย และเป็นหญิง 1,024 ราย

ยาเสพติดในสมัยนั้น นอกจากฝิ่นแล้วยังมีกัญชา เหล้า และยานอนหลับ มีผู้ที่ใช้อย่างกล่าวเป็นเวลานานจนเกิดอาการทางจิต เรียกว่า “โรคจิตจากพิษ” มีหลักฐานการเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลโรคจิตในขณะนั้น

ภายหลังการประกาศกฎหมายห้ามการเสพและจำหน่ายฝิ่นทั่วราชอาณาจักรเมื่อปลายปี พ.ศ. 2501 เป็นต้นมา ได้มีการระบาดของยาเสพติดชนิดใหม่และมีฤทธิ์ร้ายแรงกว่าฝิ่นหลายเท่า ได้แก่ “เฮโรอีน” มีการระบาด 2 ระลอก คือ ในปี พ.ศ. 2501-2503 และ พ.ศ. 2510-2512 เป็นเฮโรอีนที่ถูกลักลอบนำเข้ามาจากฮ่องกง

เฮโรอีนที่ระบาดในยุคแรกเป็นเฮโรอีนเบอร์ 3 มีความบริสุทธิ์ต่ำ ใช้เสพโดยการสูบ ต่อมาในระหว่างสงครามเวียดนาม มีการระบาดของเฮโรอีนอย่างหนัก โดยเฉพาะมีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต ทำให้ได้เฮโรอีนที่มีความบริสุทธิ์สูงมาก เป็นเฮโรอีนเบอร์ 4 สามารถที่จะใช้ฉีดเข้าเส้นเลือดสู่ร่างกาย ทำให้เฮโรอีนออกฤทธิ์ต่อร่างกายได้เร็วและรุนแรงมากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2519 เริ่มพบผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาล จัณญารักษ์เป็นรายแรก และเพิ่มจำนวนขึ้นในปีต่อ ๆ มา

พ.ศ. 2520 สื่อมวลชนได้ออกข่าวการระบาดของสารระเหยในเด็กนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัดเชียงราย โดยซื้อสารระเหยขวดเล็กจากร้านขายของทั่วไปมาสูดดมกันอย่างแพร่หลาย

สำหรับยาเสพติดในกลุ่มยากระตุ้นประสาทและยาบ้า ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา มีการนำมาใช้ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานและคนขับซักรถทางไกลเพื่อหวังให้สามารถทำงานได้มากขึ้นและไม่่งงนอน

แต่ในระยะหลังยาบ้าได้ระบาดเข้าไปในกลุ่มวัยรุ่นที่เสพติดเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง และมักจะเสพโดยการสูบไอแทนวิธีการกิน ซึ่งจะทำให้ติดยาได้ง่ายและเป็นอันตรายต่อสุขภาพมาก

ยากระตุ้นประสาทใหม่ ๆ หลายชนิดเริ่มมีการนำเข้าจากต่างประเทศ และแพร่หลายในกลุ่มวัยรุ่นบางกลุ่ม ได้แก่ ยาอีหรือเอ็กซ์ตาซี (Ecstasy) และโคเคน (Cocaine) ซึ่งมีราคาแพงและเป็นอันตรายต่อร่างกายมาก

จากที่กล่าวมาข้างต้น เราจะเห็นได้ว่าวิวัฒนาการของการระบาดของยาเสพติดเริ่มต้นจากยาเสพติดที่เป็นสารธรรมชาติ (Natural Products) เช่น ฝิ่นและกัญชา เป็นต้น สารดังกล่าวแม้จะมีอันตรายต่อร่างกายก็ไม่รุนแรงเท่าไร ต่อมา มีการนำสารธรรมชาติเหล่านี้มาสังเคราะห์เป็นยาเสพติดชนิดใหม่ในลักษณะสารสังเคราะห์ (Synthetic Products) เช่น เฮโรอีนและโคเคน เป็นต้น

ความเจริญด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้นักเคมีสามารถที่จะดัดแปลงโครงสร้างทางเคมีของสารต่าง ๆ ได้ ความรู้ทางด้านนี้ถูกนำมาใช้เพื่อผลิตสารเสพติดชนิดใหม่ที่ออกฤทธิ์รุนแรงที่เรียกว่า Designer Drugs และสามารถผลิตได้มากมายด้วยกระบวนการทางเคมี ในปัจจุบันมีการผลิต Designer Drugs ออกสู่ท้องตลาดหลายสิบชนิด ยาอีก็เป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ที่ดัดแปลงมาจากเมทแอมเฟตามีน ทำให้ฤทธิ์รุนแรงและมีฤทธิ์หลอนประสาทเพิ่มขึ้น

หากการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทยไม่จริงจังและไม่เกิดผลเท่าที่ควร คาดว่าในอนาคตอันใกล้การระบาดของสารกระตุ้นประสาทหรือสารประเภทหลอนประสาทจำพวก Designer Drugs อาจจะมีการผลิตในประเทศและระบาดแพร่หลาย ยากต่อการแก้ไขปัญหายิ่งขึ้นกว่าปัจจุบัน

ความหมายของคำว่า “ยาเสพติด” ●●●●●●●●●●

ยาเสพติด หมายถึง ยาบางชนิดที่เสพ ไม่ว่าจะกิน ทา หรือฉีดเข้าสู่ร่างกายทางใดทางหนึ่งต่อเนื่องเป็นนิสัยแล้วจะทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ

ได้มีบุคคลในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของคำว่ายาเสพติดไว้หลายทัศนะ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ให้ความหมายว่า “ยาเสพติดเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนในสังคม” เกสซ์กรให้ความหมายว่า “ยาเสพติดเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง และปรากฏอาการของโรคอย่างชัดเจนภายหลังเมื่อหยุดเสพ” แพทย์ให้ความหมายว่า “ยาเสพติดเป็นสิ่งที่แสดงถึงความผิดปกติของผู้เสพ” นักอาชีววิทยาให้ความหมายว่า “ยาเสพติดเป็นวัตถุที่มีพิษชนิดหนึ่ง และพิษของยาเสพติดเป็นต้นเหตุให้เกิดอาชญากรรม” ส่วนคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญยาเสพติดให้โทษขององค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมายไว้เมื่อปี ค.ศ. 1957 (พ.ศ. 2500) ว่า “ยาชนิดใดชนิดหนึ่ง (จะเป็นสารธรรมชาติหรือสารสังเคราะห์ก็ได้) เมื่อร่างกายได้รับซ้ำ ๆ จะเป็นครั้งคราวหรือเป็นเวลานานก็ได้ แล้วทำให้เกิดลักษณะสำคัญ 4 ประการคือ

1. เกิดความต้องการอย่างสุดจะอดกลั้นได้ (Compulsion) ที่จะต้องหายานั้นมาให้ได้ ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม
2. จะต้องเพิ่มปริมาณของยาที่ใช้ขึ้นเรื่อย ๆ
3. ตกเป็นทาสของยานั้นทางจิตใจ (Psychic Dependence) และทางกาย (Physical Dependence) และถ้าหยุดเสพจะมีอาการขาดยา (Withdrawal Symptoms)

4. ทำให้เกิดผลร้ายต่อผู้เสพและต่อสังคม”

ในปี ค.ศ. 1964 (พ.ศ. 2507) องค์การอนามัยโลกได้เปลี่ยนเรียกชื่อ ยาเสพติดให้โทษจากคำว่า Narcotic Drugs มาเป็นคำว่า Drug Dependence และได้แก้ไขคำนิยามเสียใหม่ เป็นดังนี้

“Drug Dependence คือ ลักษณะที่ตกเป็นทาสทางจิตใจ หรือเป็นทาสทางร่างกาย หรือเป็นทาสทั้งทางจิตใจและทางร่างกายต่อยาตัวใดตัวหนึ่งที่บุคคลนั้นเสพเป็นครั้งคราวหรือติดต่อกันเป็นเวลานาน”

ความหมายที่มีหลักฐานอย่างเป็นทางการอันพึงยึดถือเป็นหลักได้ก็คือ ความหมายตามกฎหมายไทย ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาโดยกระบวนการนิติบัญญัติ

ความหมายของคำว่า “ยาเสพติด” บัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ความว่า

“ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ หรือสารระเหย

“ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมี พืช หรือวัตถุนิตใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพแล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยยา

“วัตถุออกฤทธิ์” หมายความว่า วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติหรือที่ได้จากสิ่งธรรมชาติ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์

“สารระเหย” หมายความว่า สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่อาจนำไปใช้เพื่อสนองความต้องการของร่างกายหรือจิตใจซึ่งทำให้สุขภาพโดยทั่วไปทรุดโทรมลง

กฎหมายควบคุมยาเสพติด

เนื่องจากยาและสารหลายชนิดเมื่อนำมาใช้ผิดหลักการแพทย์หรือผิดวัตถุประสงค์ สามารถก่อให้เกิดการเสพติดขึ้น ถ้าเกิดการเสพติดจะส่งผลกระทบต่อตัวผู้เสพ ครอบครัว สังคม ตลอดจนประเทศชาติได้ในสภาวะการณ์เช่นนี้จำเป็นที่ทางการต้องมีมาตรการในการควบคุมการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย และครอบครองสิ่งเหล่านี้ โดยการใช้อำนาจทางกฎหมายในการลงโทษผู้กระทำความผิด อันเป็นวิธีการหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสำหรับกฎหมายสำคัญซึ่งระบุประเภทของยาเสพติดที่ควรรู้จักไว้ คือ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

..... กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

ยาเสพติดให้โทษแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin)

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคเคน (Cocaine) โคเดอีน (Codeine) ผื่นยา (Medicinal Opium)

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดประกาศกำหนด

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติก แอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride)

ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่ได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น พืชฝิ่น